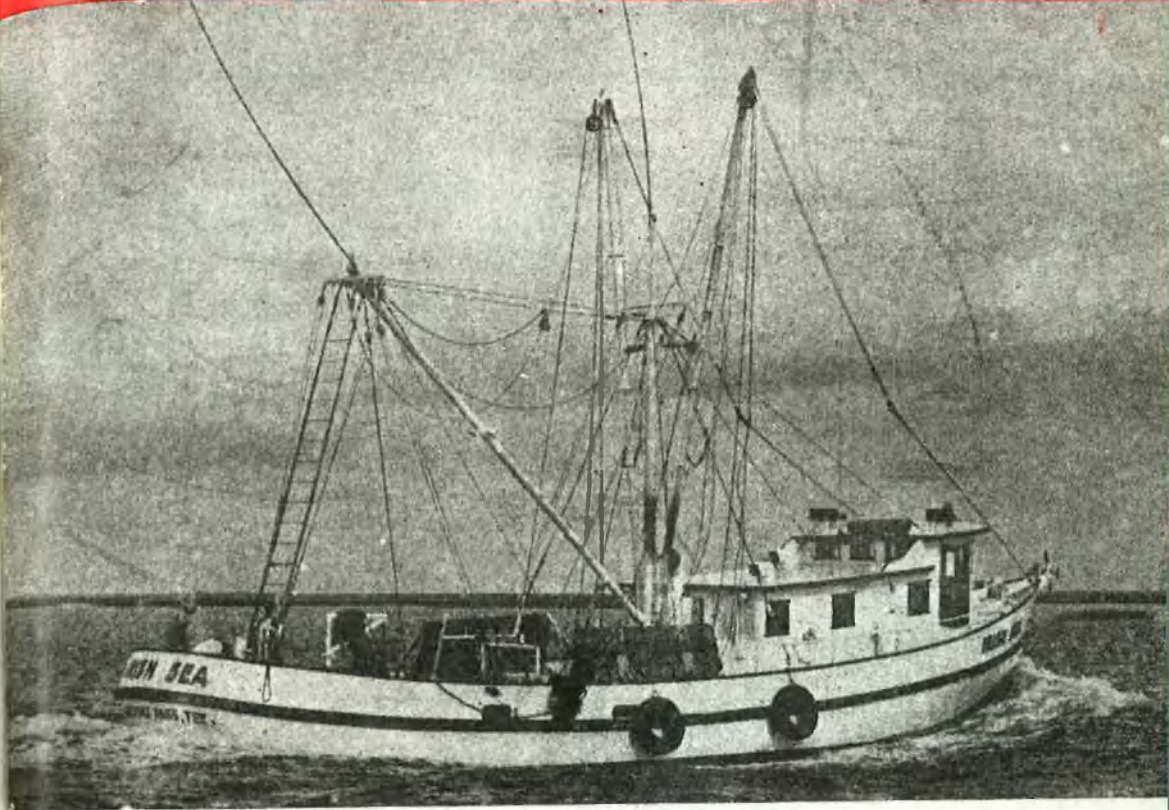

BALIK ve BALIKÇILIK

Kuruluşu : 1953

İÇİNDEKİLER

1966 ve 1967 de Dünya Balıkçılığı (Kısım 2)	1	Belçikada Balık Tüketimini artırma Çabaları	14
Kanada Balıkçılık Bakanlığında Bir Türk Gemi İnşalye Yüksek Mühendisi	7	Yunanistan'da Balıkçılık Endüstrisinin Geleşme İmkânları Ve Perspektifleri (Kısım 3)	16
Dünya Denizlerindeki Köpek Balıkları (Kısım VII)	8	İngilterede Yayınlanan 1967/68 Balıkçılık Yıllığı ve Rehberi	23
		Dünya Balıkçılık Âlemi	24

CİLT : XV

SAYI : 8

EKİM 1967

ET ve BALIK KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TARAFINDAN YAYINLANIR

BALIK ve BALIKÇILIK

Sahibi : ET VE BALIK KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Bu Sayıda yazı işlerini fiilen
idare eden

SUAVİ ATILA

Adres ve Müracaat Yeri

Abone Şartları :

ET VE BALIK KURUMU
İSTANBUL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
BEŞİKTAŞ — İSTANBUL
Telefon : 47 39 30

YILLIK	15	LİRA
HARİCE	30	LİRA

İlan Ücretleri Müdürlükle
kararlaştırılır.

Not : Basılmak üzere gönderilen yazılar, Heyetçe incelenir, uygun bulunanlar basılır.

Kapak Resmi : Irish Sea adlı tekne Birleşik Amerikanın Teksas'daki Aranasas boğazından denize açılmaktadır. Bu tekne Meksika Körfezi karides av teknelerinin sayı dikkat bir örneği olup; Hint Okyanusunda av yapacak bir filonun prototipi olabileceği umulmaktadır. Bilhassa güzel hatları, işgörür kıç, şumullü donanımı ve çift armalı Karides trol teknesinin vasıfları kaydedilmelidir. Telsiz anteni etkili ve fevkalade bir veçhe teşkil etmektedir. (Bu resim OCEAN FISHERIES'den alınmıştır).

Baskı tarihi : 27/10/1967

24 Aralık 1967

Devlet Neşası

BALIK ve BALIKÇILIK

Kuruluşu : 1953

ET ve BALIK KURUMU TARAFINDAN HER AY YAYINLANIR

CİLT: XV

SAYI: 8

EKİM 1967

1966 VE 1967 DE DÜNYA BALIKÇILIĞI (Kısım 2)

Roy I. JACKSON

FAO Genel Müdür Yardımcısı

(Balıkçılık)

Çeviren: Haydar SÖZER

Maliyetleri azaltılması

Maliyetlerin azaltılması ve av faaliyetlerinde daha fazla verim alınmasını teminen bu arada alınacak tedbirler ne olmalıdır. Bizim ilk düşüncelerimiz, şüphesiz, daha ekonomik ve verimli balıkçı tekneleri istikâmetinde olacaktır. Daha şumullü etüdler, dondurma ve fabrika gemileri için eb'adı küçültmek ve işçilik bakımından geniş mikyasta tasarruf sağlamak suretiyle yeni modellerin geliştirilmesine yol açacaktır. Bu teknelerin performansları, büyük bir ilgi ile izlenecek, sanayi teşebbüsleri ile teknik araştırma arasında işbirliğinin hasılası olan bu gibi gelişmeler çok hararetle kabul edilecektir.

Hâlen üzerinde görüşülen yeni politik ve ekonomik plânlar keza değişiklikleri lüzumlu kılacak ve müşterek pazar gruplarının kendi balık-

çıları için genel bir politikayı yürütmekte üye memleketler arasında balıkçılık faaliyetlerini bir grup rasyonalizasyonu ile ne dereceye kadar tıtminkâr maliyet düşürmeleri meydana getirebileceği teemmül edilmelidir.

Rekabete dayanan maliyetlerde balık üretimi ile ilgili temel problem gelişme halinde olan memleketler için de bahis konusudur. Bu ülkeler de, nüfus başına gelirin pek çok ahvalde aşmakta oluşu sebebiyle, maliyeti düşük mamul kullanmak istemektedirler. İhraç için üretim yapıldığı hallerde, rekabet fiatlarının önemi fazlası ile kendini hissettirmekte ve kârlı bir ihracat ticareti geliştirilmek isteniyorsa ekonomik üretim usullerine olan ihtiyaç daha ağır kendini gösterecektir. Yeterli teknik teçhizata, verimli organizasyona ve idarî tekniklere lüzum vardır ve belki bunların yönetilmesi başarının hakiki anahtarlarıdır. Geliştirilmiş balıkçılığın iş ünitelerinin genişleyen vüs'atı, muğlaklığı ile birlikte bir idarî problem mevcuttur. Fakat gelişme halinde olan ülkelerde, yatırım kararlarının doğru yerinde olması hayatidir. Misal olarak, açık deniz av filosunun geliştirilmesi bahis konusu olduğu zaman yanlış yatırım kararlarına yer yoktur. İnşaat masraflarının bugünkü seviyesiyle gerektirdiği sermaye muazzamdır. Değil yalnız teçhizat tipleri ile ilgili doğru kararlar alınmalı, fakat, aynı zamanda, balık yetiştiriciliği ve havuz balıkçılığı yatırımlarında ehemmiyetli bir artıştan ziyade açık deniz balıkçılığı üniteleri vasıtasıyla memleketin balık hususunda ihtiyaçlarının ekonomik olarak karşılanıp karşılanmayacağı yönünden daha esaslı kararlar doğru olarak alınmalıdır.

Pazarlar ve ticaret

Balıkçılığın ilmi ve teknik tarafları üzerinde yapılan etüdlerle mukayese edildiğinde, maliyetin ve pazarlama ve dağıtım tekniklerinin incelenmesi maksadiyle şimdiye kadar fazla bir iş yapılmamış olduğu görülür. Emareler göstermektedir ki, bu maliyetler pek çok ahvalde avlama maliyeti kadar yüksektir; böylece bu önemli sektörde maliyet tasarruflarına müteveccih etüd ve araştırmalar için büyük saha mevcuttur.

Hali hazırda bazı muayyen balık mamullerinin dünya piyasalarında yükselmekte bulunduğu doğrudur. Bilhassa karidesleri, iri karidesleri, Norveç istakozlarını ve diğer krüstaseleri, bazı orkinoz cinslerini, alabalığını, som balığını ve dip balıklarının muayyen cinslerini düşünürüz. Bu cinslerin, gelişme halinde olan memleketlerin balıkçılığının gelişmesinde rolleri önemli olup son senelerde karides ihracat ticareti önemli surette büyümüş ve Kuzey Amerika ile Batı Avrupada bu ürüne karşı lüks bir gıda olarak daima artan talebi karşılamak üzere büyümeğe devam etmektedir.

Bununla beraber şu husus aşikâr olmaktadır ki, tedarik edilen balıklar hakikaten önemli artışların, şimdi ya çok az nisbette faydalanılan.

veya hiç bir şekilde istifade edilemiyen cins ve çeşitlerden ziyadesiyle ibaret olması icap etmektedir. Şayet, bu cinsler için piyasalar ekonomik fiyat bakımından müsait değilse ve balık için hemen hemen meşbu olmayan büyük dünya piyasası fiyat bakımından çok düşük bir piyasa ise, bu balıkların avlanmasına lüzum olmadığı hatırlanmalıdır.

Bununla beraber biz bu bakımından hamsi ve hâlen endüstriyel maksatlarla kullanılmakta bulunan diğer balıklarda olduğu gibi, en azından ham madde olarak istifade edilen miktarlardan üretilebilecek insan gıdası düşük fiyatlı balık mamulünün geliştirilmesi hususunda teknik hâle duyulmakta olan acil ihtiyaç üzerinde durmak isteriz. Burada, işi bu gibi bir mamulün dağıtımını, pazarlanmasını kolaylaştırmak olan teknolojiler, idareciler, piyasa etüdü yapanlar için ilk fırsatta acele ele alınacak büyük bir problem vardır.

Balık ve balık mamullerinin milletlerarası ticaretindeki gelişme son senelerde esaslı olmuş ve emareler bu gelişmenin devamlı olacağını göstermektedir. Balık mamullerinin yıllık toplam dünya ihracat değeri takriben 600 milyon sterling'e balığ olup, yedi sene önceki seviyesinden %50 oranında daha fazladır.

Gelişme halinde olan ülkelerin payı da bu yekûn içersinde önemli bir artış göstermektedir. Böylece gelişme halinde olan memleketler hâlen toplam dünya ihracat değerinin takriben 1/4 ne sahip çıkmaktadırlar. İhracat gayesi ile istihsalde bulunmak hususunda artan çabaları bu memleketlerin kendilerine ait gelişme plânları muvacehesinde bir değer taşımakta olup milletlerarası münasebetlerde sağlam ve esaslı emareler ortaya koymuştur. Gelişme halinde olan ülkelerin lehine olmak üzere, ticaretin liberasyonu için Birleşmiş Milletler CTAD teşkilâtı gibi teşkilâtlarda yapılan müzakerelerde daima artan talepler müşahade edilmektedir. Bu gibi memleketlere fazla malî ve teknik yardımlar istifadeli bir şekilde yapıldığı takdirde, bu hususun gerçekleştirilmesi mümkün olabilecektir.

Liberal ticaret prensiplerini milletlerarası yardıma ait mekanizmada gerçek bir yağlama maddesi olarak tarif edebiliriz. Bu gibi prensipler gelişmiş ülkelerin balıkçılık sanayiine bir fırsat vermeyi ve meydan okumayı temsil ederler. Bu ülkelerin çoğu kendi millî piyasaları tarafından fazlası ile talep edilmekte bulunan balık mamullerini mahallî menbalardan temin edememektedirler. Bununla beraber daha geleneksel ve şimdi daha az talep edilen mamulere ilgili istihsal miktarları üzerine teknik ve maddî bağıllık göstermektedirler.

Balıkçı teknelerinin ve teçhizatın eb'adlarının büyümesi, muğlaklığı ve her ünite maliyetin artması, her zamandan ziyade bir balıkçılık teşebbüsünün bütün veçhelerine en müsait dizayn ve araştırma operasyonu tekniklerinin uygulanmasını lüzumlu hale getirmiştir. Gayet tabiidir ki,

teknik ilerlemeler yalnız balık avcılığını değil, işlemeyi, manütansyonu, pazarlamayı da ihtiva etmelidir. British White Fish Authority'nin faaliyeti bu sahada göze çarpmakta ve diğer birçok ülkelerde ise bu meselolere artan bir ilgi gösterilmektedir. Bütün sahalarda ilerlemeler kaydedilmekte, son yirmi senede teknelerde, teçhizatda, balığın denizde karada ve hatta mutbakta manütansyonunda inkılâplar meydana gelmiştir.

Bilhassa bütün halinde ve temizlenmiş balığın denizde dondurulmasına doğru artan eğilim, manütansyonda ve müteakiben müstehlik için mamul hale getirilmek üzere işlenmesinde yeni teknolojilere olan ihtiyacı meydana getirmiştir.

Cesaret verici karar

İnsan gıdası olarak istihlâke uygun besleyici bir mamulün tüm bir merlan balığından hazırlanmasına dair Birleşik Amerika Gıda ve İlâç Dairesinin son aldığı karar, hem gelişme halinde olan ve hemde gelişmiş ülkelerde balık protein konsantresinin ticarî istihsalı ve istimalini hızlandırmıştır. Balık protein konsantresini hazırlamak için müteaddit usuller geliştirilmiş ve hijyenik surette hazırlanmış yüksek kaliteli balık unlarının insan gıdası olarak istimalinin nazarı itibare alınmasına rağmen, bu nev'i mamullerin ticarî çapta uygulanması ve istimali hazır piyasa yokluğu ile handikapa uğramıştır.

Şimdi şu husus muhtemel gibi görünmektedir ki, geçmiş müşkülleri yenmek için harcanacak müttehit bir çaba, diğer gıda maddeleri ile birlikte bu mamuller için ticarî bir piyasa tesisini vaat etmektedir. Çok çeşitli gıda maddeleri arasında istifade edilebilecek cinsten kokusuz ve balık tadı olmayan yüksek evsafli protein konsantresinin meydana getirilmesi imkânı, dünya balık kaynaklarının bir kısmı için tamamen yeni bir kullanış yeri ümidi vermektedir.

Geçen yıl zarfındaki dünya balık unu piyasasındaki eğilim, keza kalitenin ehemmiyeti ve tesirli bir işletme ve randımanı daha da islah etme lüzumu üzerine dikkati teksif etmiştir. Umulduğundan fazla dünya toplam istihsalı ve diğer rekabete dahil besi maddeleri muvacehesinde kısmen alıcının balık ununu kıymetlendirilmesi ile endüstri yükselen maliyetler ve düşmekte olan pazarlama fiatı arasında kalmıştır.

Bu şartlar içersinde, alıcıların seçme hususunda daha hassas hareket etmeleri sebebiyle, kalite daha önem kazanmıştır. Şayet, hâlen dünyada avlanan balıkların 1/3 nisbetini geçen balık unu hayvan gıdası olarak tercih edilmekte bulunan bir protein menbâi gibi durumunu muhafazaya devam ederse, dünya üretimi bir bütün olarak mütecaniz iyi kalitesini devam ettirmelidir.

Millî balıkçılık politikası

Çoğu açık denizlerde avlanan balık miktarlarının arttırılmasını sağlamak maksadiyle, millî balıkçılık endüstrilerinin genişlemesi hususunda pek çok ülkeler 1966/67 senelerinde çabalarını devam ettirmişlerdir. Muh-telif millî gelişme plânları müessir hedefler vaz etmişlerdir. Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliğinin beş yıllık plânı 1970 de 8.5 milyon metrik tonluk bir üretimi öngörmektedir. Bu miktar 1965 de karaya çıkarılmış olan miktara göre % 70 oranında bir artış göstermektedir. Polonya'da Merkezî Balıkçılık Dairesi 1970 senesinde karaya çıkarılacak miktarın 470.000 metrik ton alacağını tahmin etmektedir. Bu miktar 1964 yılındaki 264.000 metrik tonun hemen hemen iki mislidir. Romanya'da tatlısu balık üretiminde azalma yapılarak, açık deniz balıkçılığında artan bir çaba müzahede ediyoruz. 1964 yılındaki 117.000 metrik tona nisbetle 1967 de iki misli 200.000 metrik tonluk üretimi hedef tutan bir beş yıllık plân iktisadî bir inceleme grubu tarafından Yunan hükûmetine sunulmuştur.

Gelişme halinde olan ülkeler hatta nisbeten mütevazî balıkçılık randımanı veren ülkeler dahi kendilerine uygun hayatî bir balıkçılık sanayii-nin kurulması hususunda kat'î azimlerini göstermişlerdir. Hindistan beş senelik plânında 1964 yılındaki 1.3 milyon metrik tona karşılık, 1970/71 yılında olmak üzere 1.53 milyon metrik tonluk senelik istihsal ümit etmektedir. Birleşik Arap Cumhuriyeti açık deniz balıkçılığına başlamak niyetindedir. İkinci beş yıllık plânı (1966-70) yeni liman inşaatı projelerini ve balıkçı gemisi alımını ihtiva etmektedir. 1964 senesinde balık üretimi sadece 20.000 metrik tonun üzerinde bulunan Kenya, 1970 yılında hitam bulacak olan beş yıllık bir plâna göre üretimini 3 misli arttırmayı ummaktadır. Kore şimdi Atlantikte hemen hemen 70 orkinoz peraketa gemisi çalıştırmaktadır. Kûba 1970 yılında 700 büyük, 900 küçük balıkçı teknesi çalıştırmayı ve yılda avlanan miktarda 200.000 metrik tonluk bir yükselişi plânlamaktadır.

Av bölgeleri

1966/67 yıllarında karasularında veya karasuları haricinde av bölgelerini tarif eden kanunların çıkarılması hususundaki eğilim devam etmiştir. Arjantin mücavir sular üzerindeki hükûmranlık sınırlarını cezir hatından 200 deniz mili genişletmiştir. Pakistan 12 millik bir balıkçılık hududuna ilâveten keza kaynakları koruma maksadiyle balıkçılığı nizamlamak hakkının mahfuz bulunacağı 100 millik bir bölge hususunda iddiada bulunmuştur. Brezilya, Meksika, Moritanya, Nijerya, Portekiz, İspanya, Tayland, Birleşik Amerika gibi ülkelerde, esas hattan 12 deniz millik özel av bölgeleri hususunda iddiada bulunmuşlardır.

Şu hususa dikkat olunacaktır ki, hâlen kendi balıkçılık kaynaklarını

tanı işletecek durumda bulunmayan gelişme halinde olan memleketler dahi başkalarına ait balıkçılık hudutları üzerinde hak iddia etmektedirler. Bu, bu gibi ülkelerin kıyı balıkçılığının ekonomik potansiyelinin bir realizasyonuna ve mezkûr balıkçılığın diğer devletlerin faaliyetleri sonucu tükenebileceği hususunda bir korkuya delâlet etmektedir.

Açık denizlerde hükümetlerarası balıkçılık anlaşmalarının devamı terviç edilmektedir. Bu hususta çok önemli bir olay da yeni bir Balıkçılık Komisyonu ihdas eden Atlantik Orkinoslarının muhafazasına dair milletlerarası bir Anlaşmanın Mayıs 1966 da Rio de Janeiro'da kabul ve imzalanmış olmasıdır. Bu anlaşma şimdiye kadar Brezilya, Kore, Japonya ve İspanya tarafından imzalanmış ve 18 Mayıs 1967 de Birleşik Amerika Devletleri tarafından tasdik edilmiştir.

Birleşmiş Milletlere ve mütehasşis kurumlarından herhangi birine üye bulunan bütün devletler üye olabilirler. Teklif edilen Komisyon, Üye devletlerinin hükümler bulundukları sulardaki faaliyetlere de uygulanabilecek tavsiyelerde bulunmaya yetkili kılınmıştır. Ancak ilgili Devlet tasrih edilen zaman sınırları içinde bu gibi tavsiyelerden dolayı itirazda bulunmayacaktır. Üye devletler uygulama tedbirlerini kabul maksadiyle işbirliğine çağırılmıştır. Aynı zamanda milletlerarası diğer balıkçılık teşkilâtları ile anlaşmaya varılması ve FAO ile münasebet kurulması hususunda Komisyonla yetki verilmiştir.

Milletlerarası anlaşmalarla kurulmuş olan balıkçılık komisyonları tarafından 1966/67 yıllarında yapılan işler hakkında birçok misal zikredilebilir. Bunlardan birkaçını zikretmek yeter. Amerika ülkeleri arası Tropikal Orkinos Komisyonu sarıkanat orkinosuna ait olmak üzere 1966 da 79.300 ve 1967 de 84.500 tonluk kotalar teklif etmiştir.

Polonya, Birleşik Krallık ve Sovyetlerin ihtiraz kaydilerinin geri alınmasını müteakip Kuzey Batı Atlantik Balıkçılık Komisyonu 1966 da ağ göz açıklığına müteallik tüzükleri kabul etmiştir. Komisyonu kuran milletlerarası Anlaşmanın şumulüne fokları dahil eden protokol da yürürlüğe konmuştur.

(Devam edecek)

KANADA BALIKÇILIK BAKANLIĞINDA BİR TÜRK GEMİ İNŞAİYE YÜKSEK MÜHENDİSİ

M. N. ÖZERDEM

«M. Nihat Özerdem'in New Brunswick Balıkçılık Bakanlığı'nda Tekne İnşaat ve Bakım Kısımına gemi inşaat ve kontrol mühendisi olarak tâyini Balıkçılık Bakanı R. Ernest Richard tarafından açıklanmıştır.

Yeni görevinde Özerdem balıkçı teknelerinin inşaatına, teçhizine ve geliştirilmesine ait teknik meselelerle mükellef olacaktır. Plân ve şartnameleri tetkik edecek ve hazırlayacak, makina ve güverte teçhizatının konstrüksiyonu ve enstalasyonunu kontrol edecek, yapılan işlerin hesaplarını tasdik ve tamir masraflarını takdir edecek ve New Brunswick Balıkçılık Kredisi'nden yararlanarak inşa edilen balıkçı gemilerinin kabul tecrübelerinden mesul olacaktır.

Türkiye'nin Bursa ilinde doğan Özerdem, İstanbul Teknik Üniversitesi'nden 1950 senesinde gemi inşaiye yüksek mühendisi olarak mezun olmuştur. İstanbul'da Sahil Muhafaza Teşkilâtında inşaiye enspektörü ve sonra deniz tamir ve bakım atelyesi müdürü ve keza Türkiyenin Balıkçılık Müdürlüğünde balıkçı tekneleri kısmı şefi ve müdür yardımcısı olarak vazife görmüştür. En son görevi İstanbul'da Camialtı Tersanesinde dizayn kısmı şefliğidir.

Balıkçılık Müdürlüğünde çalışırken Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtı Özerdem'e Amerika Birleşik Devletleri, Kanada ve İtalya'da balıkçı teknelerinin dizayn, inşaat metodları ve mekanizasyon konularını etüd etmek üzere burs vermiştir.

Tâyinini bildirirken, Balıkçılık Bakanı «Özerdem'in balıkçı teknelerinin dizaynı, inşaatı ve mekanizasyonu konularındaki kıymetli formasyonu ve tecrübesi Bakanlık ve Eyalet balıkçılık endüstrisi için kıymetli bir kazanç olacaktır» demiştir.

Yukarıdaki metin Kanada'nın St. John kentinde yayınlanan «The Telegraf Journal» adlı İngilizce gazetesinin 14.9.1967 tarihli sayısında çıkan «Gemi İnşaatı eksperinin tâyini» başlıklı yazının Türkçe çevirisidir.

Üç aydanberi Kanada'da bulunan M. Nihat Özerdem Et ve Balık Kurumu tarafından 1955 de İstanbul'da (Beşiktaş) kurulmuş olan Balıkçı-

lık Araştırma Merkezinde 1956 dan 1959 sonlarına kadar Gemi İnşaiye Etüd Plân ve Proje İşleri Şefliği ve 1959 yılından sonra Kurumdan ayrıldığı Nisan 1961 sonuna kadar Kurumun İstanbul'daki Balıkçılık Müdürlüğünde Müdür muaviniği yapmıştır. Özerdem, Kurumdan ayrıldıktan sonra kendi sahasında Balıkçılık Müdürlüğüne fahri müşavirliği memnuniyetle ifa etmiştir.

Özerdem Balıkçılık Araştırma Merkezinde çalıştığı sırada «Balıkçı Tekneleri Makina Seçimi» adlı bir eser hazırlamış olup bu eser Merkez tarafından 1957 de neşredilmiştir (Et ve Balık Kurumu Balıkçılık Araştırma Merkezi Raporları, Seri Teknoloji Araştırmaları B., No. 1, 1967).

Bu değerli gemi inşaiye yüksek mühendisini yeni görevi münasebetiyle tebrik eder, başarılar dileriz.

BALIK VE BALIKÇILIK

— o o o —

DÜNYA DENİZLERİNDEKİ KÖPEK BALIKLARI (Kısım VII)

Yazan : Emekli Koramiral
Şeref KARAPINAR

Familya (5): Carcharidae (True sharks) - Devamı :

TRIAKIS SEMIFASCIATA (Leopard shark) :

TRIAKIS SEMIFASCIATUM olarak isimlendirilen bu türün TRIAKIS HENLEI ismini taşıyan başka bir türle aynı evsafı taşımakta olduğu bilinmektedir. Pasifikte yaşayan kan kokusuna haris yırtıcı köpek balıklarındandır. Birleşik Amerikanın California sularında çok görülür. Körfezlerde ve sığ sularda dolaşır. Dişileri erkeklerinden büyük olur. Erkeklerin boyu 3,5 kademi tecavüz etmediği halde dişiler 5 kadem boya ulaşabilirler. Derisi bir Leoparı andıracak şekilde lekeli olduğundan İngilizce ismini bundan almışlardır. Diğer benzeri köpek balıklarından bu lekelerle tefriki kolaydır.

Türkiye sularında yoktur.

SCOLIODON TERRAE-NOVAE (Sharp-nosed shark) :

Küçük boy köpek balıklarındandır. 3 kademden büyüğü görülmemiştir. Gri veya kahverengidir. Sahillerden iki mil açıklarda dolaşır. Amerikada Meksika körfezinde çok bulunur. Balık ve krüstaselerle beslenir.

İnsanlar için zararsızdır. İlkbahar ve yaz aylarında yavrularını doğurarak dünyaya getirirler. Burnunun sivri olması dolayısıyla İngilizce ismini almıştır.

Türkiye sularında yoktur.

HYOPRION BREVIOSTRIS (Yellow shark) :

Amerikada Meksika körfezinde yaşayan bir köpek balığı türüdür. Aynı familyanın orta boy köpekbalıklarındandır. Boyları 7 kademe ulaşabilir. Av peşinde sahillere sokulur.

Türkiye sularında yoktur.

NEGAPRION BREVIOSTRIS (LEMON - YELLOW SHARK) :

Daha büyük bir türdür. 15 kadem boya ve 300 libre ağırlığa ulaşabilir. Güney Pasifik ve Hint okyanusuna kadar yaygındır. Amerikada Meksika körfezinde ve Brezilya sahillerinde çok görülür. Koy ve limanlarda yaşar. Amazon nehrine girdiği tesbit edilmiştir. İlk sırt yüzgeci boyuna göre ufak, ikincisi büyüktür. Burnu geniş ve yuvarlaktır. Rengi limon sarısı olduğundan ismini buradan almıştır, Karın kısmı açık sarıdır. Balıkla beslenir. İnsanlar için tehlikeli olabilir. İlkbahar ve sonbahar üreme mevsimleridir. Yavrularını doğurarak dünyaya getirirler.

Türkiye sularında yoktur.

APRIONDON ISODON (Smooth - tooth shark) :

Çok nadir görülen bir köpekbalığı türü olup âdetleri ve fizyolojik vasıfları hakkında bilgi mevcut değildir.

Türkiye sularında yoktur.

SPHYRNA ZYGAENA (Hammerhead shark) :

(ZYGAENA MALLEUS)

Bazı mehazlerde (Sphyrnidae) adı ile ayrı bir familya halinde gösterilen bu genüze bağlı bir de SPHYRNA TUDES (ZYGAENA TUDES), ilmi adını taşıyan başka tür mevcut olup her iki tür de hemen hemen aynı vasıfları taşımaktadır. (Çekiç balığı) adıyla Türkiye sularında da bulunan her iki türün en müneyiz vasfı başının yanlara doğru genişleyerek çekice benzemiş olmasıdır ki İngilizce ve Türkçe isimlerini bu özelliğinden almıştır. Kafalarının çekice benzeyen bu acaip özelliğinin hikmeti ve vazifesi şimdiye kadar katıyetle izah edilememiştir. Bunun bir prova dümeni vazifesi görebileceği tahmin edilmektedir.

Hammerhead shark'larda hayvanın gözleri, yassı bir şekilde genişlemiş olan çekik şeklindeki başının dış kenarlarında bulunur. Burun de-

likleri kafanın ön kısmında boydan boya uzanan yarıklar halinde bulunduğundan muhtemelen bu hayvanlara büyük bir koku alma avantajı sağlamaktadır.

Kuyruğun üst kanadı alt kanada nazaran çok uzundur ve uç kısımları çentiklidir. Kuyruk sapında omurga çıkıntısı yoktur. Dorsal yüzgeci ve kuyruk yüzgecinin üst kanadı hayvan satha yakın dolaştığı zaman daima su üstünde bulunur.

Dişleri ufak fakat çok kesicidir. Renkleri sırtta kahverengi, kurşuni veya yeşile çalar, karında beyazdır. Bazılarında pektoral yüzgeçlerde siyah benekler vardır.

Boyları 17 kadem, ağırlıkları 1500 libreye ulaşabilir. Süratli yüzerler. Çok hareketli, kuvvetli ve çeviktirler.

Obur hayvanlardır. Her çeşit deniz hayvanı ve balıkla beslenirler. Mide muhteviyatında İğneli vatoz artıkları bulunmuştur. Yine midelerinde bulunan çok iri balık kemiklerinden bu kemiklerin kendilerine hiç bir rahatsızlık vermediği anlaşılmaktadır.

Bütün dünya denizlerine yayılmışlardır. Tropik ve mutedil denizlerde yaşarlar. Açık denizlerde pelajik olarak yaşamalarına rağmen sahil-lere av peşinde sokuldukları görülmüştür. Büyük Okyanuslarda sürüler halinde dolaşır yaz aylarında mutedil sulara muhaceret ederler. Kan dökücü köpekbalıkları arasında en ön safta yer alanlardan olduklarından insanlar için çok tehlikelidirler.

Yavrularını doğurarak dünyaya getirirler. Dişi fert her seferinde 37 yavruya kadar yapar. Mütahassıs olmayanlar aynı genüse bağlı olan (Bonnethead shark) ile bu türleri karıştırmaktadırlar.

SPHYRNA TİBURO (Bonnethead shark) :
(ZYGAENA TİBURO)

Aynı genişün daha ufak boyda bir türüdür. 5 kadem boya ulaşır. Balık ve krüstaselerle beslenir. Bir seferinde 9 yavruya kadar yapar. Yavrularını doğurarak dünyaya getirir. Baş bu türde de yanlara doğru inkişaf etmiş isede çekiç şeklinde olmayıp böbrek şeklini almıştır. Burun delikleri bunlarda da başın ön kısmında olmakla beraber boydan boya uzamamış ve az inkişaf etmiştir. Gözler de böbrek şeklindeki başın dış kenarlarında olmayıp burna yakın yer almıştır. Diğer evsafı (Hammerhead shark)larla aynıdır.

Türkiye sularında yoktur.

GALEUS CANIS (TOPE SHARK) :
(GALEORHINUS GALEUS)

Türkiye sularında (Camgöz) adıyla tanınan bu tür dipte yaşayan

ufak köpekbalıklarıdır. En fazla 3-4 kadem boyunda olurlar. Gözlerinin sarımsı açık yeşile bakan rengi cam gibi parlak göründüğünden Türkçe ismini buradan almıştır.

Bütün dünya denizlerine yayılmıştır. Umumiyetle mutedil sularda bulunur. Türkiye sahillerinde ve bilhassa Marmarada çok çıkar .

Rengi, sırtta ve yanlarda açık kahverengi karın kısmı beyazdır. Burunları uzun ve yassıcadır. Üst çenede üç sıra, alt çenede iki sıra ufak fakat çok keskin dişleri bulunur. Bu dişler destere kenarlıdır. Derisi zımpara kâğıdı gibi dişlidir. Sanayide kullanılır. Eti, Avrupa ve Amerikada yenir ve makbul sayılır. Bununla beraber (Hidrobiyoloji mecmuası Cilt - 2, Sayı - 2 de) «Türkiyenin zehirli balıkları» başlıklı yazısında sayın Fethi Akşiray, bu hayvanın etini ve bilhassa karaciğerini yiyenlerde şiddetli sancılar yapan ve deriyi pul pul döken bir cilt hastalığı meydana getiren zehirlenme hasıl olduğunu yazmakta ve bu genişün diğer mümessillerinde de böyle bir zehir bulunması muhtemel olduğundan bu hayvanların yenilmemesini tavsiye etmektedir. Esasen Türkler köpekbalığı cinsinden olan bütün balıklara olduğu gibi bu balığa da iltifat etmemekte iselerde Beyoğlu ve Pangaltı balıkpazarlarında derisi soyulmuş ve ayıklanmış lop et halinde Camgöz yavrularının satıldığı her zaman görülmektedir.

**GALEUS VULGARIS (Tope shark) :
(EUGALEUS GALEUS)**

Aynı genişün bir başka spesisi olan bu balığa İngiltere ve Amerikadan (Tope), (Pennydog), (Miller's dog), (Rig) gibi isimler de verilmiştir. Bilhassa İngiltere adalarının güney sahillerinde çok bulunan orta-boy köpek balıklarındandır. Normal boyu 7 kadem isede 9 kadem boyun-da olanları görülmektedir.

İngilterede ve Kuzeybatı Avrupa sahillerinde yaz aylarında görülür. Son zamanlarda bu memleketlerde etine rağbet fazlalaştığından olta ile avına önem verilmeğe başlamıştır. Avı ve bilhassa sudan çıkarılması büyük fertlerde oldukça meharet ister.

Yavrularını doğurarak dünyaya getirir. Bir dişi ferdin karnında 32 cenin bulunmuştur.

«Türkiye deniz balıkları sözlüğü»nde bu türün GALEUS CANIS ile aynı balık olduğu yazılı isede İngiliz menşeli kitaplarda ayrı bir tür olarak gösterilmektedir.

GALEORHINUS ZYOPTERUS (Tope shark) :

Bu balığa (Oil shark), (Soup-fin shark) adları da verilmektedir. Birleşik Amerikanın Pasifik sahillerinde çok tanınan bir köpek balığıdır. Dişleri erkeklerinden büyük olur. 8 kadem boya ve 100 libre ağırlığa ula-

şabilirler. Renkleri gri ile kahverengi arasında değişir. Sırt ve karın yüzgeçlerinin uçları siyah olur.

Obur hayvanlardır her cins balıkla beslenirler. Karaciğerinden istihsal edilen yağ A vitamini bakımından çok zengin olduğundan (Oil shark), yüzgeçlerinden nefis bir çorba yapıldığından (Soup-fin shark) adları verilmiştir. Eti makbuldür, yenir ve avına önem verilir.

Yavrularını doğurarak dünyaya getirirler. Hamilelik müddeti bir sene devam eder.

Aynı genüse bağlı olan GALEUS MELANOSTOMUS, GALEUS RONDELEII, (GALEUS THALASSINUS) türleriyle Avusturalya sularında (Tope) veya (Scholl shark) adı verilen NOTOGALEUS RHINOPHANES pek ufak farklarla aynı evsafı taşımaktadırlar. Bunlar Türkiye sularında yoktur.

MUSTELUS MUSTELUS (Smooth hound) :
(MUSTELUS LAEVIS)

Mustelus genüsüne bağlı balıklara Türkiyede umumiyetle (Köpek) veya (Asıl köpek) balığı adı verilmektedir. Bunlar (Camgöz) yani Galeus genüsüne oldukça benzerlerse de yüzgeçlerinin yerleri ve dişlerinin tertibi bakımından farklıdır. Bunlarda dişler yassı ve mozaik biçiminde tertip edilmişlerdir. Bu nizam Vatozlarda (Skate) de aynı olduğundan her iki cins balıkların gıdalarını teşkil eden molüsk ve krustaselerin kabuklarını rahatça kırabilmelerini sağlamaktadır. Dişleri dolayısıyla bu türe (Skate - toothed dogfish) ve derilerinin diğer bütün köpek balıklarına nazaran daha yumuşak ve düzgün olması yüzünden de (Smooth dogfish) isimleri de verilmektedir. Diğer dip balıklarından farklı olarak temiz ve sert karakterli deniz dibini severler ve çamurlu sularda yaşamazlar.

Türkiye sularında yoktur.

MUSTELUS CANIS (Smooth hound) :
(MUSTELUS VULGARIS)

(Köpek balığı) adı ile Türkiye sularında da bulunan aynı genüse bağlı bir başka tür olup buna (Smooth dogfish) de denilmektedir. Tro-pik ve mutedil denizlerde yaşayan ufak ve zararsız köpek balıklarındandır. 3-4 kadem boyunda olur. En fazla 7 kadem boyunda olanı görülmüştür. Kozmopolittirler ve bütün dünya denizlerine yayılmışlardır. Umumiyetle derin sularda ve dipte yaşarlar.

Rengi sırtta mavimsi gri veya zeytinî kahverengidir. Karın kısmı beyaz olur. Kütleşmiş ve yayvanlaşmış ufak dişleri vardır. Bu dişlerin sivri tepe ve kenar çıkıntıları yoktur. Kaldırım taşı gibi sıralanmıştır. Bu

sayede gıdasından madûd olan molûsk ve krustaselerin kabuklarını rahatça kırabilirler. Dip ve dibe yakın yaşayan bütün canlı hayvan ve balıklarla beslenirler.

Nefes deliği (spiracle) vardır. Kuyruk kökünde çukur bulunmaz. Dudakları iyi inkişaf etmiştir.

İlkbahar ve yaz aylarında sığ sulara sokularak yavrulamaktadırlar. Yavrularını doğurarak dünyaya getirirler. Hamilelik müddeti on ay kadar olarak 27 yavru yapanları görülmüştür. Yavrular doğduğu zaman bir kademeye yakın boyda olur.

Bazan sürü halinde görülmelerine rağmen ekseriya tek başlarına dolaşır ve avlanırlar. Gıdalarını yakalama metodları oldukça enteresandır. Bu hususta tamamiyle koku alma hassalarından faydalandıkları tesbit edilmiştir. Hayvan ileriye doğru yüzerken başı tabii olarak sağa sola hareket etmektedir. Kendi araştırma sahası içinde bir av varsa istikametinde bulunduğu burun deliği tarafından daha kuvvetle his edilir. Ve balık derhal kısa bir dönüş yaparak koku alma görevini diğer burun deliğine geçirir. Böyle avın istikametini bir burun deliğinden diğerine geçirecek şekilde kavisler çizerek yoluna devam eder ve nihayet yerini kati olarak tesbit ettiği avını yakalar.

Hayvanın bu avlama metodu canlı bir ferdin burun deliklerinden birisini pamukla tıkamak suretiyle tecrübe edilmiş ve hayvan bu sefer avını daima burnunun açık tarafında bulunduracak şekilde daireler çizmiştir. Bu tarzda avını daha uzun zamanda yakalayabildiği görülmüştür.

Eskiden avına pek rağbet edilmeyen bu balığın etinin lezzetli ve besleyici olduğu anlaşıldığından son zamanlarda bilhassa kuzey Avrupa memleketlerinde ve İngilterede aranan bir gıda maddesi haline gelmiştir. Belçikalılar bu balıktan bir nevi tütsü balığı yapmaktadırlar.

Türkiyede Karadeniz de dahil olmak üzere bütün denizlerimizde bol miktarda bulunmaktadır.

Bu genüse bağlı MUSTELUS STELLATUS (MUSTELUS AŞTERİAS) ilmi adını taşıyan (Stellate smooth hound) isminde diğer bir tür mevcut olup diğerleriyle hemen hemen aynı vasıftadır.

Ayrıca EMİLSOLA ANTARCTICA ilmi adını taşıyan (Smooth hound) isminde bir türe Avustralyanın güney sularında tesadüf edilmekte ve mahalli olarak bu balığa (Gummy shark) denilmektedir.

Not: Scapanorhynchus ismindeki bir familyanın da Galeoidea alt ordosuna bağlı bulunması muhtemeldir.

(Devam edecek)

BELÇİKADA BALIK TÜKETİMİNİ ARTIRMA ÇABALARI

«La Pêche Maritime»den

Çeviren: Şadan Barlas

Deniz balıkçılığı modern ve iyi teçhiz edilmiş balıkçı gemilerinden müteşekkil bir filoyu, geniş bir dağıtım sektörünü, iyi teçhiz edilmiş bir işleme endüstrisini ve önemli milletlerarası bir ticareti ihata eder.

Belçikanın deniz balıkçı filosu 85.000 beygir gücünde bir muharrik kuvvete ve 30.000 brüt tonilâtoya sahip yaklaşık 400 gemiden ibarettir.

Son yıllarda balıkçı gemi sahipleri daha iyi bir işletme randımanı temin ve kaliteli bir ürünün muvaredatını garanti etmek amacıyla gemilerini en modern cihazlarla donatmak hususunda çaba harcamışlardır.

Böylece mükemmel kalitede bir balık elde edilmesine müsaade eden bir modernleşme processus'u gelişmiştir.

Belçikanın balıkçı limanlarında her sene 700.000.000 Belçika frangı (126 milyon T. Lirası) değerinde takriben 50.000 ton balık karaya çıkarılmaktadır. Deniz balıkçı filosuna ve ihtiyacı olan âlet ve edevata takriben 2 milyon Belçika frangı (360.000 T. Lirası) yatırım yapılmaktadır. Bu da mezkûr üretim sektörünün önemini ifade eder.

Balık av endüstrisinde yaklaşık 2000 balıkçı istihdam edilmektedir.

Bir balıkçının on kişiye iş temin ettiği genellikle kabul edilmektedir. Böylece çoğu aile reisi olan en az 20.000 kişi geçimini münhasıran deniz balıkçılığından sağlamaktadır.

Dağıtım diğer sektörlerde olduğu şekilde plânlanmıştır. Birkaç senedir, bu sektör balığın mükemmel bir şekilde muhafazasını sağlamak üzere gerekli frigorifik teçhizatı tesis ederek balık taşıma ve stoklama şartlarını daha islah etmeye çaba harcamaktadır.

Binaenaleyh dağıtım sektörü uygun modern malzemeye sahiptir ve kat edilecek mesafelerin kısa oluşu sebebiyle, muhtelif tüketim merkezlerinde seri bir teslimat temini edilebilir.

Tesisleri yüksek kalitede müstahzar ürünler elde edilecek şekilde zamanımızın icaplarına intibak ettirmek için, bu sektörde hiç bir çaba esirgenmemiştir.

Dağıtım takriben 3000 sabit veya seyyar satıcı piyasalardaki takriben 2000 satıcı ve Kıyıda ve yurd içinde bulunan 200 toptancı tarafından yapılmaktadır.

Belçika kendi piyasasını ikmâl etmek için mühim miktarlarda balık ve av ürünleri ithal etmeye mecburdur. Belçikanın deniz ürünleri ihracatı da çok önemlidir.

8 Ocak 1967 tarihinden itibaren Cuma günleri et yeme yasağının kaldırılmış olması, balıkçılık endüstrisini çözümü gerekli problemler karşısında bırakmıştır. Yasağın kaldırılması, filhakika, her türlü pazarlama şekillerinden, ulusal faaliyetlerin bu önemli sektörünün endüstriyel ve artizanal faaliyetlerinden geçerek, balıkçılardan tâ perakendeci satıcılara ve seyyar satıcılara kadar pek çok ailenin çıkarlarını dolaylı ve dolaysız ilgilendirmektedir. Binaenaleyh ekmeğini «balık» sektöründe kazananlara bu tedbirden doğabilecek eksikliği mümkün olduğu kadar az hissettirmek için en geniş yardımın yapılması lâzımdır.

İşte bu açıdan, balıkçılık endüstrisinin bağlı olduğu Tarım Bakanlığı Millî seviyede bir propaganda kampanyası lehinde 5 milyon Belçika franglık (900.000 T. Lirası) bir bütçe vermeyi kararlaştırmıştır.

Balık Tüketimi Lehinde Propaganda Birliği, Millî Tarımsal ve Bahçevanlık Mahreçleri Ofisi ile müştereken Şubat 1967 ayında uygulanmaya başlanan bir faaliyet plânı hazırlamıştır. Bu propaganda kampanyası gazetelerde reklâmlardan, basın konferanslarından, broşür dağıtımından, hastaneler doğum evleri okullar fabrikalar v.s. ile temaslardan ibarettir. Televizyonun da işbirliği elde edilmiştir.

Birkaç senedenberi Propaganda Birliğinin dar bir bütçesi vardı. 1965 senesinde özel sektör (perakendeciler, toptancılar, işlemeciler ve ek endüstriler) malî yardımda bulundular. Bu da muhtelif sergilerin tertiplenmesine imkân vermiştir. Birlik okullarda balık ihzârı eğitimi ve sözlü, resimli ve basın yolu ile propagandayla iştigal etmektedir. Ülkenin belli-başlı kadın örgütlerinde konferanslar vermekte, «Balık haftaları» ve yurd içinde balığı yaymak için özel günler düzenlemektedir. Keza Birlik, balık yemekleri kitapları, sirkülerler, resimli afişler ve küçük afişler neşretmektedir. Bu propaganda malzemesi balık satıcıları aracılığı ile yayımlanmaktadır. Birlik yayma kampanyasına radyo ve televizyon müesseselerinin de ilgisini çekmeye çalışmaktadır. Otelcilik seminerlerle muntazaman işbirliği yapmaktadır. Birlik, münferit teşebbüslerden sonuç elde edilmesinin kısır olduğunu balıkçı gemi sahiplerine, müstahsillere ve perakendecilere anlatmaya çalışmaktadır. Elle tutulur sonuçlar elde edilmesi isteniyorsa, birlikte çaba harcanmalıdır.

Belçikada ortalama deniz balığı tüketimi, Avrupa Ekonomik Topluluğu üyesi öteki ülkelerin ortalaması ile genişçe bir mukayeseye imkân vermektedir.

	Bahk	Molüsk ve krüstase	Yekûn
		(Kilo olarak)	
Batı Almanya	10,9	0,2	11,1
Fransa	13,9	4,6	18,5
İtalya	10,0	1,3	11,8
Hollanda	8,9	2,0	10,9
Belçika	10,0	3,2	13,2

Sadece Fransa'nın yüksek bir tüketim rakamına sahip olduğu müşahade edilmektedir. Belçika'da deniz balığı tüketimi İskandinav memleketlerindeki tüketimin çok altındadır (Norveç 50 kg, İsveç 19 kg, İzlanda 75 kg.).

— o o o —

YUNANİSTAN'DA BALIKÇILIK ENDÜSTRİSİNİN GELİŞME İMKÂNLARI VE PERSPEKTİFLERİ

(Kısım 3)

La Pêche Maritime'den
Çeviren: Şadan Barlas

Av mahsulleri tüketimi

Yıllık av mahsulleri üretimi yılda yaklaşık 106.500 ton tahmin edilen millî pazar ihtiyaçlarını karşılamaktan henüz uzaktır. Bu sebepten millî pazar %30 oranında ithalât ile beslenmektedir. Toplam av mahsulleri tüketimi 1965 için yaklaşık 145.000 ton tahmin edilmektedir. Binaenaleyh 1962-1964 döneminde tüketim ihtiyaçlarının %30 luk bir yüzdesi yılda ortalama 50 milyon frank (90 milyon T. Lirası) tutarı balık ithalile karşılanmıştır. Sünger ihracatı hariç, ihracat önemsizdir. 1964 de 13 milyon frank (22.140.000 T. Lirası) tahsil edilmiştir. İnsan başına ortalama

balık tüketimi 1965 de 17,1 kilograma yükselmiş fakat ülkenin muhtelif bölgeleri arasında önemli bir fark müşahade edilmektedir.

Konserve ve tuzlanmış balık üretimi

İstihsal edilen miktarların % 30 unu pelajik balıklar teşkil etmektedir. Sardalya balıkçı gemilerinin sayısındaki artışa rağmen, verim 1965 de azalmıştır. 1956 daki 256 tekneye mukabil 275 gırgır teknesi mevcuttu. Binnetice konserve edilmiş ve tuzlanmış balık sanayiindeki üretimde de azalma olmuştur. 1956 da 5200 ton olan tuzlanmış balık üretimi 1963 de sadece 4500 ton ve 1965 de 4200 ton olmuştur. Tuzlama evleri Kavala, Limni, Selânik, Volo, Korfu, Patras, Chalkis, Pire, Oropos, v.s. dendir. Balık ve suda yaşayan öteki çeşitlerin (küçük mürekkep balığı, kalamar-ya, v.s.) konserve üretimi 400 tonu tecavüz etmez. Beş konserve fabrikası Orei (Eğribez), Limni, Kavala, Pire ve Selânikte bulunmaktadır.

Balıkçılıkla iştigal eden nüfusun dağılımı

Balıkçılıkla dolaylı ve dolaysız olarak iştigal edenlerin sayısı 1965 de ellibin tahmin edilmiştir. Bunun otuzikibini asıl balıkçılıkta, üçbinbeş yüzü balıkçılığa ek ve merbut mesleklerle ve üçyüzellisi süngerçilikle iştigal etmektedir. Fakat bu personelin mühim bir kısmı, tarımdan elde ettiği gelirini tamamlamak üzere, arasıra ve yardımcı olarak balıkçılık yapmaktadır.

Balıkçılık sanayiindeki işsizlik yüzdesinin balıkçılıkta istihdam edilen nüfusun % 27 si olduğu tahmin edilmektedir.

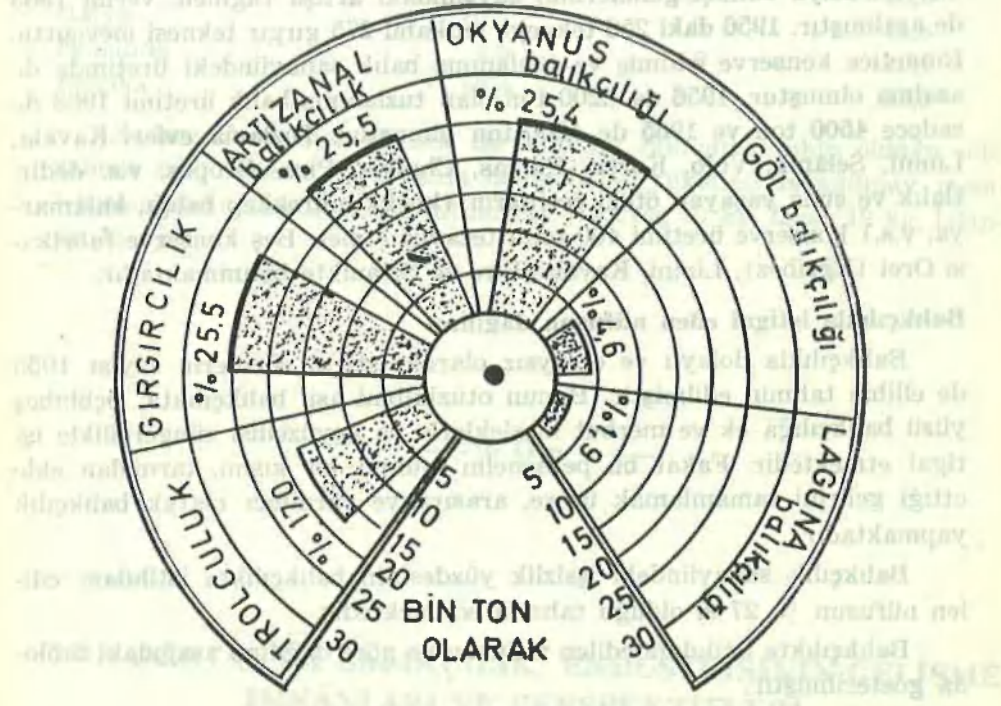
Balıkçılıkta istihdam edilen nüfusun ile göre dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 5

Balıkçılıkta istihdam edilen nüfusun il itibariyle dağılımı

İller	Balıkçıların yüzdesi
1. Kıta Yunanistan	22,4
2. Epir	6,8
3. Trakya	6,0
4. Makedonya	15,7
5. Sikladlar	3,7
6. Ege denizi Adaları	9,0
7. İonyen Adaları	6,7
8. Oniki Adalar	5,1
9. Tesalya	6,3
10. Girit	4,2
11. Peloponez	13,5

Aşağıdaki grafik balıkçılıkta istihdam edilen nüfusun faaliyet sektörüne göre dağılımını göstermektedir.

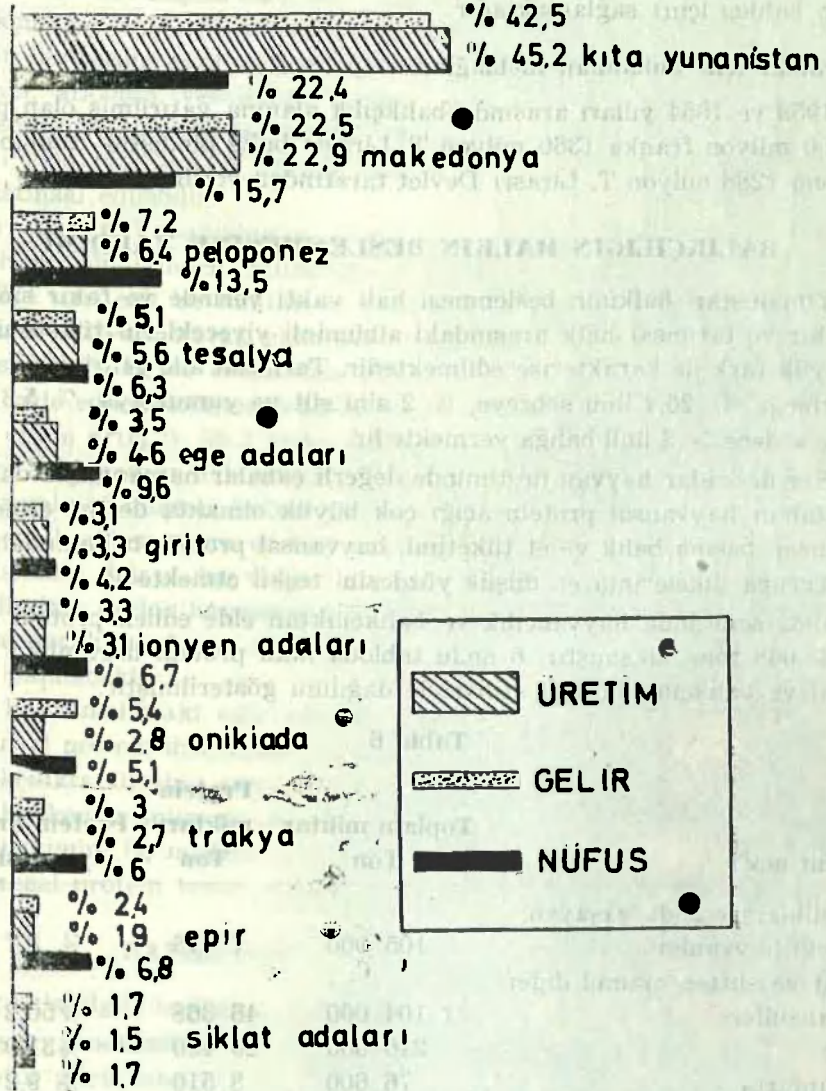
Grafik 1

Balıkçılıktan elde edilen gelir

Millî gayrisafi gelirdeki balıkçılık geliri yüzdesi % 1 den daha azdır.

Balıkçılık geliri 1948 ve 1963 yılları arasında % 39 bir artış kaydetmiştir. 1964 esas alınarak balıkçılık gelir payının 1963 de tarımda % 60 ve millî gelirde % 40 artmış olduğu müşahade edilmektedir.

Balıkçılık gelirinin yüzde yetmişi Makedonya, Kıta Yunanistan ve Ege Denizi Adaları kıyılarında realize edilmektedir. Oniki adanın iştirak yüzdesi süngercilikten elde edilen gelir sebebiyle artmıştır. İnsan başına en yüksek ortalama gelir (4110 frank = 7398 T. Lirası) Doğu Makedonyada elde edilmiştir. Balıkçılık gelir dağılım tablosuna göre, işletme sek-

Grafik 2

torü itibariyle fert başına en yüksek gelirin Okyanus balıkçılığı tarafından elde edildiği müşahade edilmektedir. Buna mukabil kıyı balıkçılığında ortalama gelir, azdır.

Filen balıkçılık yapan nüfusun büyük hacmine (yirmi sekiz bin iki yüzoniki kişi karasularında balıkçılıkla istigal etmektedir) nazaran Yunanistan denizlerinin az verimli oluşu sebebiyle, karasularında çalışan Yunanlı balıkçısı işinden, Avrupa balıkçılarından en az geliri

(6120 T. Lirası artizanal balıkçı, 16650 T. Lirası motorlu tekne ile avcılık yapan balıkçı için) sağlamaktadır.

Yatırımlar için kullanılan meblağlar

1959 ve 1964 yılları arasında balıkçılık alanına yatırılmış olan paralar 200 milyon franka (360 milyon T. Lirası) balığ olmuştur. Bunun 160 miyonu (288 milyon T. Lirası) Devlet tarafından verilmiştir.

BALIKÇILIĞIN HALKIN BESLENMESİNE YARDIMI

Yunanistan halkının beslenmesi hali vakti yerinde ve fakir sınıflar ile şehir ve tarımsal halk arasındaki albüminli yiyeceklerin tüketimindeki büyük fark ile karakterize edilmektedir. Tarımsal aile gelirinin % 61,1 ini ekmeğe, % 26,4 ünü sebze, % 2 sini süt ve yumurtaya, % 5,3 ünü ete ve sadece % 3 ünü balığa vermektedir.

Her ne kadar hayvan üretiminde değerli çabalar harcanmışsa da Yunanistan'ın hayvansal protein açığı çok büyük olmakta devam etmektedir. İnsan başına balık ve et tüketimi, hayvansal protein bakımından bütün Avrupa ülkelerinin en düşük yüzdesini teşkil etmektedir.

1962 senesinde hayvancılık ve balıkçılıktan elde edilen protein miktarı 68.068 tona ulaşmıştır. 6 no.lu tabloda millî protein üretiminin hayvansal ve balıkçılık üretimi itibarıyla dağılımı gösterilmiştir.

Tablo 6

Üretim nev'i	Toplam miktar Ton	Protein miktarı Ton	Protein üretim yüzdesi
1. Balıklar ve suda yaşayan öteki hayvanlar	105 000	7 976	% 8,7
2. Süt ve süttten mamul diğer mahsuller	1 104 000	46 368	% 50,2
3. Et	216 000	29 430	% 31,9
4. Yumurta	76 600	8 510	% 9,2
Toplam	1 502 100	92 284	% 100

Yunanistanın hayvansal protein bakımından başlıca ihtiyaçlarını karşılamak maksadiyle, 1964 senesinde 180.880.000 frank (325.584.000 T. Lirası) değerinde 55.000 ton et ve 45 milyon frank (81 milyon T. Lirası) değerinde 30.000 ton taze ve konserve edilmiş balık ithal edilmiştir. Balıkçılıktan elde edilen hayvansal protein disponibilitelerinin halihazır seviyesi (1965) esaslı üzerinden balık üretimi (106,573), ülkede yaşayan

ancak 650.000 (% 8.848) kişinin hayvansal protein ihtiyaçlarının kâffesini - günde ve fert başına 32 gram - karşılayabilir.

Balıkçılıktan elde edilen hayvansal protein yüzdesi, toplam hayvansal protein miktarına nazaran yaklaşık % 11 dir (1964 de % 10.5 idi).

İklimin, arazinin, vesairenin mevcut şartlarından dolayı, balıkçılıktan elde edilen protein miktarına eşit bir protein miktarı, Yunanistan'da hayvansal yem bitkileri ile ekilmiş 570.000 hektarlık topraklardan süt şeklinde istihsal edilebilir.

Diğer yandan Yunanistan'da ekilmiş toprakların genişliği 3.775.000 hektar tahmin edildiğinden, balıkçılığın bahsettiği hayvansal protein miktarına (7374 ton) eşit bir miktarı et veya süt şeklinde istihsal etmek için Yunanistanın ihtiyacı olarak ekilebilir toprakların yüzdesi toplam ekilebilir genişliğin % 14 ine ulaşacaktır. Yukarıdaki donelere uygun olarak, avcılıktan elde edilen üretimi dengeleştirmek için istihsal edilen süt miktarındaki elzem artış % 20.2 (yâni 223.500 ton) olarak tahmin edilmektedir. Keza balıkçılıktan elde edilen proteinlerin yerine ikame etmek maksadiyle lüzumlu et miktarı 88.500 tondur (% 40,7).

Bununla beraber tarım ve hayvancılık bakımından hâlen az işletilebilen genişlikten dolayı, hayvansal protein açığını kapatmak maksadiyle av mahsullerinin yerine hayvancılık mahsullerinin ikamesi büyük güçlüklerle karşılaşacak ve hatta teşebbüsün sonuçlarile mütenasip olmayan masraflar yapılacaktır.

Eğer hayvancılıktaki ağır gelişme nazarı dikkate alınır, Yunanistan hayvansal protein ihtiyaçlarını bilhassa okyanus balıkçılığında olmak üzere balıkçılıkta üretimi artırıcı faaliyetlerle karşılayabilecektir. Şayet Okyanus balıkçılığı münasip şekilde takviye edilecek olursa birkaç yıl içersinde üretimini üç misline çıkarabilecek ve böylece 45.000 ton münzam hayvansal protein temin edecektir.

BALIKÇILIĞIN PROBLEMLERİ

Balıkçılıkla ilgili halihazır problemler şöyle özetlenebilir:

1. Düşük prodüktivite. — Balıkçılıkla iştigal eden fert, tonaj ünitesi ve motor gücü itibariyle ortalama verim öteki Avrupa ülkelerinde mevcut muadil verimin altındadır.

Bu düşük verimin başlıca sebepleri işletilen av sahalarının fakir oluşu, büyük teşebbüslerin bulunmaması, mekanik teçhizat yetersizliği ve iyi bir teşkilât yokluğudur. Üretimin az oluşundan ötürü, mahsulün fiatı çok yüksektir (Okyanus balıkçılığı hariç).

2. Balıkçılıkta çalışanların muhacereti veya meslek değiştirmeleri sebebiyle balıkçılık sanayiindeki insangücünün, fizyolojik sınırları tecavüz eden devamlı azalması.

3. Bir yandan Atlantik balıkçılık teşebbüsleri ile kıyı, göl ve laguna balıkçılığı yapıp balığın muhafazası için tamamen iptidai usuller tatbik eden gemiler arasında mevcut her zaman büyüyen rekabet. Kötü muhafazadan ötürü üretimdeki bozulma yüzdesinin % 8 olduğu tahmin edilmektedir. Bundan dolayı üretimin diğer kısmının kalitesinde bir bozulma olmaktadır.

4. Av mahsullerinin taşınması ve muhafazasındaki kötü organizasyon. — Taşıma sırasında muhafaza modern usullerle değil, buz blokları istimal edilmek suretiyle temin edilmektedir.

5. Balık satışındaki kötü organizasyon ve bilhassa satış anına kadar balığın muhafazası için uygun depoların bulunmaması. — Satış sistemindeki bozukluk çok az brüt bir kâr haddi bırakmaktadır.

6. Av mahsulleri işleme sanayiinin ham maddeler bakımından kötü bir şekilde beslenmesi, ambalaj araçlarının çok yüksek fiyatları ve modern tesislerin bulunmaması sebebiyle sözü edilen sanayideki gelişmenin yetersizliği.

7. Uygun koordinasyon kaidelerinin vaz'ı suretile, mevcut balıkçılık imkânlarının rasyonel bir şekilde işletilmesini, kaidelerin tatbikinde nezareti temin edebilecek iyi bir idarî teşkilâtın yokluğu. Bu teşkilât balıkçılık teşebbüslerine faaliyetleri sırasında lüzumlu teknik direktifleri verecektir.

Mevcut balıkçılık servislerinin çalışma tarzı, bilhassa, halledilecek problemlerin etüdüne tahsis edilecek bilimsel personelin yetersizliği ve talimatların tatbikinde nezaret edecek tam bir mekanizmanın bulunmaması ile felce uğramıştır.

8. Balıkçılık üzerinde ilmî araştırmaların yetersizliği. — Evvelce kurulmuş olan iki balıkçılık enstitüsü yetkili personelin yokluğu ve ekonomik araçların yokluğu sebebiyle, 1953 den bu yana tatili faaliyet etmiştir. 1965 senesinde ilân olunan bir kanun uyarınca, her türlü balıkçılık araştırmaları, yakın zamanlarda kurulmuş olan Oşinografi ve balıkçılık araştırma enstitüsünün sinesinde temerküz ettirilmiştir.

9. Balıkçıların meslekî formasyonunun yetersizliği. — Balıkçıları ve balık yetiştiricileri için meslek okulları yoktur. Bu hal, bu hayati dalın modern esaslar üzerinden örgütlenmesi için harcanan her türlü çabayı ciddi surette engellemektedir.

10. Balık zenginliklerinin kötü korunması. — Bu, yürürlükteki yasakların yetersiz oluşundan ve sistematik surette ihlâl edilmesinden ileri gelmektedir.

(Devam edecek)

İNGİLTEREDE YAYINLANAN 1967/68 BALIKÇILIK YILLIĞI VE REHBERİ

Londra'da kâin British-Continental Trade Press Ltd. müessesesi 1967/68 Balıkçılık Yıllığı ve Rehberini (1967/68 Fisheries Year Book and Directory) yayınlamış bulunmaktadır.

Dünya balıkçılık endüstrisi ve balık ile diğer deniz ürünlerinin ticaretine dair olan bu eserde, gemilerde balığın mekanik manütansyonu, hava yolundan taşınması, v.s. gibi başlıca konular yer almıştır. Sözü edilen Yıllığın ve Rehberin birinci bölümünde balıkçı gemilerinin inşaatı ve teçhizatı ile balığın işlenmesi, balıkçılık üzerinde araştırmalar, balığın muhafazası ve manütansyonu hakkında bilgilere yer verilmiştir.

Eserin referans kısmı dünya balıklarının bir av takvimini ve lâtince, İngilizce, Fransızca, İspanyolca, Norveççe, Danimarkaca, İsveççe ve Almanca olmak üzere sekiz lisanda isim lûgatını, balıkçılık sanayii ve ticareti ile iştigal eden milletlerarası teşkilâtlar ile ticaret birliklerini, dünyada neşredilen balıkçılık dergi ve gazetelerinin listelerini ihtiva etmektedir.

Yıllık ayrıca balıkçılık, taze dondurulmuş ve konserve edilmiş balık ile diğer deniz ürünlerinin işlenmesi ve dağıtımı ile iştigal eden takriben 6000 firmayı, balıkçı gemilerini, makina, teçhizat, balıkçılık sanayiinde kullanılan materyalleri verenleri, ve bütün balık tipleri için tasnif edilmiş bir Alıcılar Kılavuzunu, v.s.yi ihtiva etmektedir.

Şimdiye kadar olduğundan daha ziyade milletlerarası bir mahiyet taşıyan bu Yıllık ve Rehber balıkçılıkta ileri ve daha küçük ülkeler hakkında bilgi vermektedir. Dünya Balıkçılığına Bakış kısmında Türkiye, Almanya, Amerika Birleşik Devletleri, Angola, Arjantin, Avustralya, Birleşik Krallık, Bulgaristan, Çin, Danimarka, Fas, Güney Afrika, Hindistan, Hollanda, İrlanda Cumhuriyeti, İsrail, İsveç, Kanada, Macaristan, Norveç, Polonya, Sovyet Birliği, Tunus, Yeni Zelanda, Yugoslavya ve Yunanistan'ın balık üretimi, ihracatı, ithalatı, tüketimi ve gelişmesi hakkında bilgi ve rakamlar mevcuttur.

Posta ücreti hariç, fiyatı 2 sterling olan bu 443 sahifelik Balıkçılık Yıllığı ve Rehberini satın almak isteyenler «British - Continental Trade Press Ltd., 222, Strand, London, W.C.2» adresine müracaat etmelidirler.

BALIK ve BALIKÇILIK

Dünya Balıkçılık Âlemi

İÇ HABERLER

★ Önümüzdeki kasım ayından aralık sonlarına kadar İstanbul, Karadeniz'den inen palamut akınına uğrayacak, beşikteki bebeklerden yataktaki hastalara kadar herkes payına dört balık düşecektir.

Ortalama bir hesapla Boğazdan Samatya önlerine kadar gelecek olan on milyon palamutu iki milyonluk İstanbullular tüketemezse, bu balıklardan bir kısmı Trakya ve Marmara halkının nasibi olacaktır.

Önümüzdeki iki aya yakın bir zamanda İstanbul'a on milyon palamut gireceğini Hidrobiyoloji Enstitüsü Deniz Suları Şefi Biyoloji uzmanı İlham Artüz bildirmiştir. İlham Artüz, İstanbul limanının palamut akınına uğrayacağını, geçmiş yıllardaki mukayeseli istatistiklerle bu yıl yapılan sondajlar sonunda tespit ettiklerini söylemiştir.

Karadeniz'de araştırmalarda bulunan gemilerden «Eksonder» denilen bir cihazla yapılan sondajlar, Şile ile Karaburun arasında büyük palamut tarlaları olduğunu göstermiştir. Yıllardan beri balıkçılıkla uğraşan büyük reisler de biyoloji uzmanının sözlerini doğrulamışlardır. Hatta bu balıkçı reisleri daha cesaretle konuşarak «Bu iki ayda on milyondan daha çok palamut bekliyoruz. Fakat hayırlı balık olsun» demişlerdir.

Balıkçı reisleri bu «Hayırlı balık» tâbirini, hava şartlarına bağlamış, şiddetli bir kış bastıracağı, ya da bu aylarda büyük poyraz rüzgârları estiği takdirde, balığın dörtte birinin bile tutulamayacağını bildirmişlerdir. Balık ürününü memlekete faydalı bir hale sokmak için ilmi araştırmalar yapan biyoloji uzmanı İlham Artüz de, reislerin sözlerine iştirak etmiş, «Balık stoku çok olabilir. Fakat bunu elde etmek için başta hayat şartlarının uygun olması gerekir» demiştir.

Biyoloji uzmanı, bu şartlar uygun olmazsa, Karadeniz'in soğuk sularından Marmara'ya inen palamutun burada da soğukla karşılaşarak dağılarak Akdeniz'e ineceğini ve bir daha yukarı çıkamayacağını, netice olarak uzun yıllar palamut stokunun azalacağını eklemiştir.

Hidrobiyoloji Enstitüsünden verilen bilgiye göre, sadece eylül ayında bir milyon palamut yakalanmış, bu da, bundan sonraki günlerde palamutun daha da artacağını göstermiştir. Eldeki istatistiki malûmattan, 1960'dan bu tarafa geçen zaman içinde en kısır yıl 1962 olmuş, bu yılda sadece yüz bin palamut yakalanmıştır. 1962 yi takip eden yıllar daimi bir artış göstermiş, geçen yıl tutulan palamut adedi dört milyon yükselmiştir.

«Hürriyet» Gazetesinden

★ Ortak Pazar Bakanlar Konseyinin 6 ncı toplantısı 9 Ekim 1967 pazartesi günü Ankara'da Millet Meclisi Tören Salonunda yapılmıştır. Varılan prensip mutabakatına göre, ortaklığa üye olan ülkelere, indirimli tarife tatbik edilmek kaydıyla gücümüz yettiği kadar; narenciye, yaş üzüm, şarap, tekstil, pamuklu mensucat, halı, kilim, masa örtüsü, zeytin, zeytinyağı, taze balık satmak imkânını elde etmiş bulunuyoruz.

★ Et ve Balık Kurumu, balık yağı ve unu üretiminde ham madde olarak kullanılmak üzere Eylül 1967 ayında İstanbuldaki Zeytinburnu Et Kombinası için 6.9 ton balık alımında bulunmuş ve bu ay içersinde Trabzon Fabrikası mamulü 35.8 ton hamsi yağı satmıştır.

★ 1966/67 av tatbikat programı uyarınca, Et ve Balık Kurumu karalık devreye rastlayan 28 Ağustos - 15 Eylül 1967 tarihlerinde Sazan, Turna av gemileri ve ışık sandalları ile Marmarada ışıklı av denemeleri yapmış. Naylon hamsinoz ağının kullanıldığı bu denemelerde toplam 5.1 ton hamsi, istavrit ve uskumru balıkları tutulmuştur.

★ 1966/67 av tatbikat programı uyarınca, Et ve Balık Kurumu 19-30 Eylül tarihleri arasında Karadeniz boğazı dışında Sazan, Yunus, Pisi ve Kılıç balıkçı gemileri ve naylon palamut gırgır ağı kullanılarak av tatbikatında bulunmuş ve bu tatbikatta 2353 çift palamut yakalanmıştır.

★ İstanbul Nümune Balıkçılık Kooperatifi üyesi bir müstahsil 4 Ekim 1967 günü Karadeniz boğazı dışında gırgır ağı kullanarak 700 çift civarında torik tutmuştur. 1967/68 av mevsiminin ilk torikleri olan bunlar çifti 35 liradan İstanbul Balık Hâlinde muamele görmüştür. Toriklerin bir çifti takriben 6500 gram gelmiştir.

★ İstanbul Balık Hâlleri Müdürlüğünce verilen bilgiye göre, Ağustos 1967 içersinde adı geçen Hâllere 2.363.962 T. Lirası değerinde 338.286 kilogram ile 44011 adet çeşitli deniz ve tatlı su ürünleri gelmiştir. Bunların cinsler itibariyle miktar ve aylık ortalama tptan kilogram fiatları şöyledir:

Deniz balıkları: Barbunya 2548 kg 3889 krş; Tekir 19797 kg 1409 krş; Kalkan 2007 kg 835 krş; Dil-Pisi 927 kg 1875 krş; Levrek 1196 kg 2089 krş; Kefal 8036 kg 673 krş; Kupes 31 kg 883 krş; Mezgit 79 kg 763 krş; İskorpit 839 kg 669 krş; Mercan - Sinağrit 1977 kg 1753 krş; Hani, Lapina, İşkina 371 kg 734 krş; Lüfer 14556 kg 894 krş; Minakop 3912 kg 141 krş; Hamsi 17218 kg 157 krş; Kılıç 6342 kg 2148 krş; İstavrit 52045 kg 192 krş; İzmarit - İstrongiloz 1124 kg 359 krş; Sardalya 21272 kg 818 krş; Orkinos 86 kg 208 krş; Dülger 92 kg 100 krş; Gelincik 559 kg 2129 krş; Uskumru 27561 kg 348 krş; Çitari 152 kg 147 krş; Karagöz 403 kg 1757 krş; Kolyoz 14507 kg 542 krş; Akya 82 kg 625' krş; Tirsi 740 kg 139 krş; Kırlangıç 664 kg 927 krş; Keler 53 adet 200 krş; Torik 64987

kg (9998 çift) 1.66 krş; Palamut 126.681 kg (97447 çift) 4.39 krş. muhtelif balıklar 711 kg 380 krş.

İstanbul Balık Hâllerine Ağustos 1967 ayında gelen torik ve palamut balıklarının birer çiftinin ortalama ağırlıkları sırasıyla 6500 ve 1300 gramdır.

Tatlı su balıkları: Mersin 100 kg 720 krş; Yılan balığı 10 kg 510 krş; Sazan 64 kg 268 krş; Sudak 235 kg 1616 krş; Yayın 2868 kg 524 krş; Dere Pisisi 19 kg 1673 krş.

Krústaseler: Karides 7546 kg 2560 krş; İstakoz 6288 adet 2046 krş; Böcek 880 adet 2111 krş; Pavurya 20790 adet 1597 krş;

Molüskler: Midye 16000 adet 5 krş.

DIŞ HABERLER

Cezayir

★ Cezayir Millî Balıkçılık Ofisi önümüzdeki dördüncü üç yıllık kalkınma plânı çerçevesi dahilinde, ülkenin balıkçılık endüstrisini baştan yeniden örgütlenmesi ile ilgili bir plân üzerinde çalışmaktadır.

Bunun neticesi olarak, hâlen 17000-18000 ton olan yıllık balık üretiminin 35000-40000 ton arasında yükseleceği tahmin edilmektedir. Bu artış, hâlen senelik kapasitelerinin sadece dörtte biri kadar (110.000 kutu sardalya) üretimde bulunan 18 fabrika tarafından memnuniyetle karşılanmıştır. Fakat bunun gerçekleşmesi için, bu konserve fabrikalarının modernleştirilmesi ve Batı Cezayirdeki Mostaganem kentinde yeni bir işleme fabrikasının kurulması gerekmektedir.

Genellikle iyi teçhiz edilmemiş 570 adet küçük balıkçı teknelerinin mevcut bulunduğu Cezayir'de takriben 4000 kişi hâlen balıkçılıkla iştigal etmektedir. Son yıllarda, balıkçılardan takriben yüzde 20 si kooperatifler halinde örgütlenmiştir. Millî Balıkçılık Ofisi bu kooperatiflere çoğu Doğu Almanya menşeli daha modern balıkçı gemileri tedarik etmiştir. Demokratik Almanya Cumhuriyetinden tekrar mübayaa suretiyle modern balıkçı teknelerinin sayısının yüzde elli oranında artırılması mutasavverdir. Doğu Almanyanın Boizenburg şehrinde bulunan VEB Elbewaterft uygun tipte balıkçı tekneleri inşa etmektedir.

Büyütülmüş ve modernleştirilmiş balıkçı av filosunun mahir personelle takviyesi için 1300 kişi kaptan, makinist ve balık av teknoloğu olarak yetiştirilecektir. Filonun idamesi ve tamir edilip yenilenmesi için iyi teçhiz edilmiş bir kaç üs kurulacaktır. Bu iki konuya da Doğu Almanya muhtemelen yardım edecektir.

«Fishing News International»den

Japonya

★ İspanya tarafından balıkçılık sınırlarının 12 deniz müne çıkarılması-
nın kanunlaştırılması eski karasularında Japon balıkçılığını ciddi surette
engelleyeceği beklenilmektedir. İspanya Millet Meclisinin 4 nisan 1967
de kabul ettiği kanun, balıkçıları tarihî av hakları hususunda iddia da bu-
lunan ülkelerle müzakerelerde bulunmak hakkını bahşetmektedir. Bunun-
la beraber bu haklar sadece 1953 - 62 döneminde olmak üzere 10 yıl mun-
tazaman balık avcılığı yapılmış bulunduğu takdirde tanınacaktır.

Japonya, Batı Afrika açıklarında 1959 da balıkçılığa başlamış ve İs-
panyanın yeni balık av sınırları dahilinde sadece 4 yıl hakiki bir balıkçılık
yapmıştır.

Japon hükûmeti İspanya ile balık avcılığı hakları üzerindeki müza-
kereleri yenilemeyi tasarlamaktadır.

«Commercial Fisheries Review»den

Norveç

★ Balık avı için özel surette hazırlanmış bir deniz altı radarı Oslodaki
A/S Elektrosalg şirketi tarafından satışa çıkarılmıştır. Amerika'da tecrübe
ye tâbi tutulmuş olan bu radar asdik ve ekosaunderin meziyetlerini tek
cihazda birleştirmektedir. Bu radar, bulunduğu gemiden 1000 metreye ka-
dar mesafedeki balık sürülerini tesbit ve aynı zamanda sürülerin vüs'at
ve istikâmetlerini de tâyin edebilmektedir.

«La Pêche Maritime»den

Panama

★ Panama da karasularının sınırını kıyılarından 200 mil uzağa götür-
meyi kararlaştırmıştır. Hükûmet makamları av ruhsatı talebinde bulun-
mamış gemileri müsadere, uçaklara böyle gemileri bulmaları hususunda
talimat vermişlerdir. Böylece Panama 200 miller kulübünün diğer üç üye-
si Şili, Peru ve Ekvatora katılmıştır. Bu üç ülke Güney Amerikanın Pa-
sifik sahilinin hemen hemen hepsine sahiptir. Amerika Birleşik Devletleri
ile diğer kırk memleket bu aşırı iddiaları tanımamaktadırlar.

«La Pêche Maritime»den

Sovyet Rusya

★ Klajpeda'daki Sovyet Balık ağ dokuma fabrikası 1967 senesinde yak-
laşık 100000 parça ağ imalini programlaştırmıştır. Bu ağlardan yalnız
yüzde 20 si sentetik malzemeden, kalanı pamuktan yapılacaktır.

İmâl edilecek ağların çoğu uzatma ağları olacaktır. Ayrıca, fabrika
aynı zamanda 1200 adet trol ağı ve on purse seine ağı imal edecektir. Pur-
se seine ağları 610 metre boyunda ve 120 metre derinliğinde olup kulla-

nılan malzemeye göre dokuz ilâ 12 metrik ton ağırlığında olacaktır. Ağlar önce Litvanyalı balıkçılar tarafından kullanılmakta fakat bazısı Kûbaya, Gineye ve Yemen'e ihraç edilmektedir.

«Fishing News International»den

★ Rus makamları, Kuzey Denizinde şiddetli bir fırtınada 28 şubat 1967 de batmış olan kış trol gemisi «Tukan»ı yüzdürmeğe çalışacaklardır. Hatırlandığı üzere 40 metre denizin dibinde yatmakta olan geminin yetmiş dokuz kişilik mürettebatından elli yedisi bu kazada ölmüştür.

«La Pêche Maritime»den

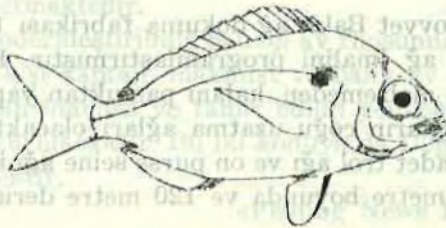
Yeni Zelanda

★ Auckland'da bulunan Marine Helicopters şirketi önümüzdeki Kasım ayında gerçekten devrimci bir usul ile Kuzey adasının batı kıyısı açıklarında kefal av denemeleri yapmayı öngörmektedir. Filhakika, 900 metre boyundaki ağlar bir amfibi helikopter tarafından denize atılacaktır. 15000 İngiliz lirası değerinde olan Hughes 300 tipi bir helikopter, teşebbüsün çok memnuniyet verici malî sonuçlar tevlit edeceğine ümit edilmesine imkân veren birkaç tecrübe yapmıştır. Helikopter alüminyumdan bir kayığı denize indirmeden önce ağları atacaktır. Kayıkta bulunan iki kişi toplayacakları balıkları yüzdürücülerin tutukları 1,50 metre genişliğinde ağlar içersine koyacak, sonra helikopter gelip ağları alacak ve bir konserve fabrikasına götürecektir.

İlk denemeler ağları denize atma tekniğinin tekemmül ettirilmiş olduğunu göstermiştir. Fakat paraketa ile av problemlerinin çözümü için yapılacak daha pek çok şey vardır. Son zamanlarda yapılan bir tecrübe sırasında yaklaşık 1200 metre uzunluğunda paraketalar helikopter tarafından denize bırakılmıştır.

Önümüzdeki tecrübeler helikopter tarafından çalıştırılacak olan karadaki makaralar ve klabolar sisteminin tesisi üzerinde yapılacaktır. Aynı zamanda 3 kilometre uzunluğunda bir naylon paraketa tecrübe edilecektir.

«La Pêche Maritime»den

BALIK VE BALIKÇILIK

(FISH and FISHERY,
Foundation : 1953

VOL. XV No. 8	OCTOBER 1967	ET ve BALIK KURUMU G. M. İSTANBUL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ BEŞİKTAŞ - İSTANBUL	EDITOR S. ATTILÂ
------------------	-----------------	--	---------------------

CONTENTS

	Page
WORLD FISHERIES IN 1966 AND 1967 (PART II)	1
A TURKISH SHIPBUILDING EXPERT TO POST NEW BRUNSWICK DEPARTMENT OF FISHERIES	7
THE SHARKS AND RAYS IN THE WORLD SEAS (PART VII) Family (5): Charcharidae (True sharks) - continued.	8
EFFORTS IN ORDER TO INCREASE FISH CONSUMPTION IN BELGIUM	14
PERSPECTIVES AND DEVELOPMENT POSSIBILITIES OF THE FISHERIES INDUSTRY IN GREECE (PART III)	16
1967/68 FISHERIES YEAR BOOK AND DIRECTORY ISSUED BY BRITISH - CONTINENTAL TRADE PRESS LTD AT LONDON	23
WORLD FISHING NEWS	24

Balıkçılarımıza

M.W.M. (Halk dili ile Marşal) deniz motorlarına ait yedek parçaların satışına Et ve Balık Kurumu İstanbul Şube Müdürlüğünde devam edilmektedir.

İsteklilerin Et ve Balık Kurumu Şube Müdürlüğü, Beşiktaş, İstanbul adresine müracaatları rica olunur.

**ET VE BALIK KURUMU
İSTANBUL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ**

BASAŞAK SİGORTA A.Ş.

Türkiyede Sermayesi ve Teşkilâtı En Büyük Sigorta Şirketi
Sermayesi : 3.000.000

**YANGIN — NAKLİYAT — HAYAT — KASKO — TRAFİK
FERDİ VE KOLLEKTİF KAZA — HIRSIZLIK
CAM KIRILMASI — UMUMİ MES'ULİYET
SİGORTALARI**

Cabuk İş — Kolay Ödeme

**TÜRKİYENİN HER TARAFINDA
T. C. ZİRAAT BANKALARI,
EMNİYET SANDIKLARI ve
TURİZM BANKASI**

ACENTELERİDİR

Telefon: 471648 - 478354 - 470727 - 475676

TÜRKİYE

İSTİHBAL BANKASI

**PARANIZIN
İSTİHBALİNİZİN
EMNİYETİ**

A CENTELERİDİR
Telefon: 471648 - 478354 - 470735

VİTA'yı çok seviyor...

VİTA'nın tadı o kadar nefis ki, VİTA ile pişen bir yemekten daha lezzetli bir şey olabilir mi!

VİTA, kalorisi bol ve kuvvet sağlayan bir gıdadır.

VİTA hafiftir, mideyi yormaz, çünkü fevkalâde sâf ve asiditesi az olan nebatî yağlarla imâl edilir.

GRAFIKA

VİTA sayesinde
kocanız yemekleri
çok kolay hazmeder.
Keyfi yerinde
olur.

**yemeğin lezzeti
midenin dostudur.**

ET ve BALIK KURUMU

TELGRAF : ETBALIK ETBALIK BEŞİKTAŞ
TELEFON : 11 60 00 47 51 98

ANKARA İSTANBUL

ET VE BALIK KURUMU, YURT İÇİ VE YURT DIŞI PİYASALARA TAZE VE DONMUŞ ET, DERİ, BAĞIRSAK, ET YAĞLARI, ET MAMULLERİ, DİĞER HAYVANI ÜRÜNLER İLE BALIK, BALIKUNU VE BALIK YAĞI ARZETMEKTEDİR. AYRICA FRİGORİFİK NAKLİYE GEMİLERİNİ İÇ VE DIŞ SEFERLER İÇİN KİRAYA VERMEKTEDİR. ET VE DİĞER ÜRÜNLER İÇİN ANKARA: BALIK, BALIKUNU, BALIKYAĞI VE GEMİLER İÇİN İSTANBUL ADRESİNE MÜRACAAT EDİLMELİDİR.

ET VE BALIK KURUMU OFFERS FRESH AND FROZEN MEAT, HIDES AND SKINS, SHEEP AND BEEF CASINGS, FATS, MEAT PRODUCTS AND OTHER ANIMAL BY PRODUCTS; ALSO FISH, FISH MEAL AND FISH OIL, TO THE DOMESTIC AND FOREIGN MARKETS. IN ADDITION REFRIGERATED VESSELS ARE CHARTERED FOR CARRYING CARGO TO TURKISH AND FOREIGN PORTS FOR MEAT AND OTHER PRODUCTS PLEASE CONTACT OUR ANKARA HEAD OFFICE, FOR FISH, FISH MEAL, FISH OIL AND VESSELS OUR ISTANBUL ADDRESS MUST BE CONTACTED.

EBK 46/1967

YAYLACIK MATBAASI

Istanbul

Fiati: 125 kuruş